

Çeşm-i Cihan

Çeşm-i Cihan:
Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları E - Dergisi
ISSN: 2149-5866
Sayı: 10/1 (Temmuz) 2023 s.32-40, TÜRKİYE
DOI: 10.30804/cesmicihan.1262544
Araştırma Makalesi

TURGUT ÖZAKMAN'IN KANAVICE PİYESİNDE ANLATICI VE ANLATIM TEKNİKLERİ

İbrahim ERGÜN*

Öz: Tiyatro binlerce yıllık geçmişi olan, antik çağlardan günümüze kadar gelen önemli bir sanat dalıdır. Tiyatro bir sahne sanatı olarak ön plana çıkmış olsa da yazılı metin kısmı olan piyesler de edebî açıdan incelemelidir. Halk tiyatrosu geleneğinden farklı olarak romanla beraber Batı'dan gelen yeni tiyatro anlayışı içinde Şair Evlenmesi, Vatan yahut Silistre gibi eserler ilk örnekler olarak karşımıza çıkmaktadır. Şair Evlenmesi'nden günümüze dek yüzlerce eser insanlarla buluşmuştur fakat bu piyesler sahnelenme boyutuyla ele alınmışlardır, eserlerin edebî boyutu geri planda kalmıştır. Abdülhak Hamit Tarhan gibi isimler ise okunmak için piyesler yazmışlardır. Bu da tiyatronun metin yönünün belirginlik kazanması açısından önemlidir.

Tanzimat'ta ilk örnekleri verilen tiyatro türü açısından Cumhuriyet döneminde hem niceliksel hem niteliksel bir artış meydana gelmiştir. Bu dönemde eser veren önemli isimlerden biri Turgut Özakman'dır. Bu doğrultuda çalışmamızda Turgut Özakman'ın Kanaviçe isimli piyesi anlatıcı ve anlatım teknikleri açısından incelenecektir. Böylece hem tiyatro alanında edebî açıdan yapılan çalışmalara katkı sağlamaya hem de tiyatro incelemelerinde ihmal edilen anlatıcı unsurunu ve anlatım tekniklerini bu piyes üzerinden belirginleştirmeye çalışılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Cumhuriyet dönemi Türk tiyatrosu, Turgut Özakman, Kanaviçe, tiyatro inceleme, anlatıcı, anlatım teknikleri.

THE NARRATOR AND NARRATION TECHNIQUES OF TURGUT ÖZAKMAN'S KANAVICE PLAY

Abstract: Theater is an important branch of art with a history of thousands of years, coming from ancient times to the present. Although theater has come to the forefront as a performing art, plays that have a written text part should also be examined from a literary point of view.

Unlike the folk theater tradition, literary works such as Şair Evlenmesi, Vatan yahut Silistre appear as the first examples in the new understanding of theater coming from the West along with the novel. Hundreds of literary works have been presented to us from the Şair Evlenmesi to the present day, but these literary works have been considered more from the point of view of staging. The literary dimension of the works remained in the background. Names such as Abdülhak Hamit Tarhan have written plays to be read. This is also important in terms of making the textual aspect of the theater obvious.

In terms of the type of theater, the first examples of which were given in the Tanzimat, there was both a quantitative and qualitative increase during the Republican period. One of the important names who gave works in this period is Turgut Özakman. In this direction, in our study, we will examine Turgut Özakman's play Kanaviçe in terms of narrator and narrative techniques. Thus, we will try to contribute both to the literary studies in the field of theater and to clarify the narrative element and narrative techniques that are neglected in theater reviews through this play.

Keywords: Turkish theater of the Republican period, Turgut Özakman, Kanaviçe, theater review, narrator, narrative techniques.

Başvuru/Submitted: 09.03.2023

Kabul/Accepted: 20.03.2023

* Yüksek Lisans Öğrencisi, Bartın Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Anabilim Dalı, ORCID ID: 0000-0002-2731-0880, ergunyibrahim@gmail.com.

1. Giriş

Türk edebiyatı açısından tiyatronun “halk tiyatrosu” ve “Batı edebiyatı etkisindeki tiyatro” şeklinde iki ana kola ayrıldığını görülmektedir. Bunlardan geleneksel Türk halk tiyatrosu yüzyıllar öncesi şaman geleneğine kadar dayanmaktadır (And, 2014, 12-14). Batı etkisindeki Türk tiyatrosunun başlangıcı ise Tanzimat dönemidir. Batı etkisinde yazılmış ilk piyes olan Hayrullah Efendi'nin *Hikâye-i İbrahim Paşa ve İbrahim-i Gülşenî* eseri kitap olarak yayımlanmadığı için uzun bir süre ilk piyes olarak kabul edilmemiştir. Basılı ilk Türk tiyatro eseri ise İbrahim Şinasi'nin *Şair Evlenmesi*'dir (Akyüz, 1995, 57-58). Ahmet Hamdi Tanpınar'ın “(...) Tanzimat'la gelen nev'ilerin içinde yerli eser itibariyle bir bakıma en zayıf kalanı belki de bu sanattır.” (Tanpınar, 2000, 126) şeklindeki yorumu Batılı tarz tiyatronun başlangıç dönemindeki durumunu ortaya koymaktadır. Servet-i Fünûn döneminde baskı sebebiyle gerileme yaşayan tiyatro, II. Meşrutiyet'in ilânından sonra ciddi bir ilerleme kaydetmiştir. Özellikle Cumhuriyet dönemine gelindiğinde tiyatronun hem nitelik hem nicelik açısından önemli bir yol aldığı görülmektedir.

Cumhuriyet dönemi Türk tiyatrosunda eserleriyle önemli bir yere sahip olan isimlerden birisi Turgut Özakman'dır (1930-2013). Özakman; piyes, hikâye, roman, senaryo, araştırma-inceleme kitapları gibi oldukça geniş bir yelpazede eser vermiştir. Dördü yayımlanmamış toplam yirmi sekiz tiyatro eseri olan yazar, Türk edebiyatına yaptığı katkılar dolayısıyla çok sayıda ödül almıştır (Sipahioğlu, 2018).

Turgut Özakman'ın piyeslerinde konu açısından geniş bir yelpaze karşımıza çıkmaktadır. Özakman'ın piyeslerine baktığımızda cinsellik, aşk, zorbalık karşıtlığı, insana verilen değer, halkın hayatı, kahramanlık gibi birçok konu karşımıza çıkar. Turgut Özakman'ın piyeslerinde insanların davranışlarında meydana gelen sorunlar, çıkarıcılık, dostluk ve birliktelik gibi konular da geniş ölçüde ele alınır. İnsanların hayatta yaptıkları girişimler ve bunların sonucunda neler olduğu yazarın piyeslerinde iyice değerlendirilmiş biçimde karşımıza çıkar (Çağlar, 2010, 514).

Özakman'ın *Töre ve Fehim Paşa Konağı* adlı piyeslerinde insanın değeri sorununa eğildiği görülmektedir. *Fehim Paşa Konağı'nda* çıkarları yüzünden insanı umursamayan paşalar eleştirilmişken *Töre'de* ise insan yaşamına önem vermeyen kan davası töresi irdelenmiştir. Bu piyeslerde insanın ve yaşamının önemine vurgu yapılırken bunlara değer vermeyenler yerilmiştir (Çağlar, 2010, 514).

Özakman'ın *Kanaviçe*, *Duvarların Ötesi*, *Hastane* adlı piyeslerindeyse insan hayatının değeri işlenmiştir. *Duvarların Ötesi'nde* suçlu zannıyla hapse atıldıkları için hayatları sönen kişilerle karşılaşmaktadır. Bu şahıslar, sıradan insanların yaşayabildiği güzelliklerden mahrum

kalmış, yaşayabileceklerinin özlemi içindeki insanlardır. Eserdeki her mahkûmun hikâyesi, yaşamın değerini ortaya koyan yapı taşlarıdır (Çağlar, 2010, 514-515).

Yazar, makalemizde ele alacağımız *Kanaviçe* piyesinde ise artık çağın değerlerine uymayan, geçmişte kalmış düşüncelere sahip, erkek düşmanlığı sergileyen ve üç kız kardeş olan kadınların bir evde boşa geçip giden ömürlerini, evdeki genç kızı da kendilerine benzetmeye çalışmalarını eleştirel bir tutumla gözler önüne serer. Makalede Özakman'ın bu piyesi anlatıcı unsurunun ve anlatım tekniklerinin kullanımı açısından incelenecektir.

2. *Kanaviçe*'de Anlatıcı

Tiyatronun yazılı/edebî boyutunu oluşturan piyeslerde “karakter anlatıcı” ve “yazar anlatıcı” olmak üzere iki tür anlatıcı görülmektedir (Şen, 2017b, 21). Tiyatro incelemelerinde anlatıcının varlığı genellikle sadece sahne boyutu düşünüldüğü için yok sayılmış, anlatıcının varlığından bahsedenler daha görünür olduğu için sadece karakter anlatıcı üzerinde durmuşlardır (Şen, 2017b, 21-22). Bir “üst kişilik” olan ve şahıs kadrosunda yer alan karakter anlatıcılar, sahnede olup biteni irdeleme, seyirciyle tartışma amacıyla piyeslerde yer alırlar. Bunun yanında yazarın vermek istediği mesajın doğrudan aktarılmasını da sağlarlar (Çamurdan, 2006, 81-82). Karakter anlatıcılar daha ziyade açık biçimli piyeslerde görülür (Şen, 2017b, 22). Turgut Özakman'ın incelediğimiz bu piyesinde karakter anlatıcı bulunmamaktadır.

Yazar anlatıcı ise piyeslerde parantez içi açıklamalar şeklinde karşımıza çıkan, okuyucuya ve eseri sahneye koyacak oyunculara şahısların hâl ve hareketleri açısından bilgi veren, eserde doğrudan yazarın varlığını temsil eden bir unsurdur. Piyeslerde yazar anlatıcı karakterlerin hareketlerini hâkim bakış açısıyla aktarmaktadır (Şen, 2017b, 27-29).

Üç perde ve beş bölümden oluşan *Kanaviçe* piyesinin birçok yerinde yazar anlatıcının varlığı görülmektedir. Piyesin başından aldığımız şu parça buna örnektir:

“(Konak yavrusu eski bir evin oturma odası. Ağır, zengin görünüşlü eski eşyalar. Dekor, seyircide genel olarak çökmüş, fakat vekar ve ihtişamını muhafaza eden bir yaşlı kadın tesiri uyandırır. Stilizedir. Dipte bir kapı. Sofaya açılır. Pencere, arkada büyük bir asma saat. Perde açıldığı zaman üç kadın koltuklara oturmuş gergef işlerler)” (Özakman, 2000, 83).

Yazar, burada anlatıcı vasıtasıyla mekân tasviri yapmış ve mekânda bulunan şahıslar hakkında bilgi vermiştir. Bunun yanı sıra diyaloglar başlamadan önce şahısların kişilik özelliklerini aktarmak için de yazar anlatıcının parantez içi açıklamalarından yararlanılmıştır:

“B. TEYZE: (57 yaşında yaşlı bir kız. Elbette gençlik ve erkek düşmanı. Sert, tahakkümcü. Mağrur. Merasime, usul ve geleneğe bağlı. Saatin her darbesini sayar...)” (Özakman, 2000, 83).

Görüldüğü üzere yazar, anlatıcı vasıtasıyla kişilerin özelliklerini bu şekilde aktarmaktadır. Bu parçanın devamında da evdeki diğer karakterleri aynı şekilde aktarmıştır. Ailedeki bireyler

genel olarak Kız'ın karşıtı gelenekçi yapıdadır, yazar onların özelliklerinin gözümüzün önünde sahnelenmesini anlatıcı ile sağlamıştır (Özakman, 2000, 83). Aşağıdaki parçada ise yazar anlatıcı evde üç kişinin bulunduğu bir sahnede Tahir ile Büyük Teyze arasında geçen diyalogda Büyük Teyze'nin Tahir'e sertçe seslendiğini dile getirir. Yazar anlatıcının bu parantez içi açıklaması olmasa onun hitabının hangi tonda olduğu okuyucu ve eseri sahneye koyacak oyuncu için meçhul kalırdı. Daha sonra Tahir'in sahneden çıkışı yine yazar anlatıcı ile verilmiştir:

"KIZ: Sahi, bir daha bağırmam.

(Tahir girer. Elinde bir tepsi, içinde üç bardak su)

B. TEYZE.(Sertçe) Tahir!

TAHİR: Buyrun hanımefendi.

B. TEYZE: Su getirdinse istemem, geri götür.

TAHİR: Emredersiniz hanımefendi.

(Çıkmak için geri döner)(...)" (Özakman, 2000, 90).

Piyenin ilerleyen kısımlarında diyaloglar devam ederken yazar anlatıcı ile kişilerin hareketleri ve tepkileri belirtilmiştir:

"ERKEK: (Kız' a) Allahaismarladık.

KIZ: (Ayağını yere vurur) Güle güle Tahir...(Tahir kapıda görünür Çay masasını itmektedir.)

TAHİR: Emredin küçükhanım.

KIZ: Beyefendiye yolunu göster.

ERKEK: Allah rahatlık versin.

KIZ: Senin için aynı dilekte bulunmaya lüzum yok. "

(Delikanlı ile kadınlar çıkarken kadınlar birbirine bakışirlar ve belki sadece gözkapakları ile anlaşirlar. Sessizlik) (...)" (Özakman, 2000, 90).

Eserde yazar anlatıcının dikkat çekici bir kullanımı ikinci perde üçüncü bölümün sonunda karşımıza çıkmaktadır: *"(Kız hırsla çıkar. İnanmayacaksınız ama kadınlar belli belirsiz de olsa tebessüm ederler)" (Özakman, 2000, 113).* Yazar anlatıcı burada *"inanmayacaksınız ama"* ifadesiyle okuyuculara seslenmiştir. Burada anlatıcının sadece kızın çıkması üzerine tebessüm ettiklerini söylemesi yeterliyken yazar bunu kendi yorumuyla aktarmıştır.

3. Kanaviçe'de Anlatım Teknikleri

Edebî eserlerde içerik kadar içeriğin sunuluş biçimi de önem taşımaktadır. Yazarlar ele aldıkları meseleleri, duygu ve düşünceleri metne aktarırken bazı tekniklerden yararlanırlar: *"Anlatım teknikleri, edebi anlatıda konunun işleniş biçimidir. Bu açıdan edebi bir eserin özü ile biçimi birbirinden ayrı değildir, tam tersi içerik-form uyumunu sağlayan biricik anlatma aygıtı teknik kullanımlardır. Edebi bir anlatıda konu, teknik yoksa kendini anlatma ve gerçekleştirme*

olanağı bulamaz. Konunun sunumu ancak anlatım teknikleri ile mümkündür.” (Aslan, 2011, 44-45). Bu bağlamda biz de Özakman'ın *Kanaviçe* piyesini tespit edebildiğimiz anlatım teknikleri açısından inceleyeceğiz.

Edebî türleri birbirlerinden ayıran egemen teknikler vardır. Diyalog, tiyatro açısından egemen anlatım tekniğidir. “İki ya da daha fazla kişinin karşılıklı konuşması” şeklinde tanımlanan diyalog tiyatronun temel anlatım tekniğidir (Şen, 2017a, 435). Bu noktada *Kanaviçe* eserindeki bazı diyalog parçaları üzerinde duracağız:

K. TEYZE – (...) Anladığım kadarıyla bu delikanlı bizim kızımızla evlenmemeli.

ANNE - İşte.

B. TEYZE - Anlat.

K. TEYZE - Bir kere, çok yerlermiş.

B. TEYZE - Demek ki çok müsrifler.

K. TEYZE - Misafir gelirmiş.

ANNE - Demek ki havailer.

K. TEYZE - Süslü püslü hanımlar. Otomobiller.

B. TEYZE, ANNE - Ooo...

K. TEYZE - Kimse ile kavga ettikleri görülmemiş.

B. TEYZE - Sinsi bunlar.

(...)

K. TEYZE - Hizmetçileri onunla bununla yarenlik edermiş.

B. TEYZE - Ne de olsa görgüsüz aile. (...)

K. TEYZE - Dedim ya, evlenmeleri mümkün değil.

B. TEYZE - Mümkün değil.” (Özakman, 2000, 116).

Yazar bu örnekte diyalogları eserin genelinde olduğu gibi kişiler arasında dengeli şekilde dağıtmıştır. Eserin merkezî kişisi olan Kız'ın annesinin başından bir evlilik geçmiştir fakat diğer teyzeleri evlenmemiştir. Kız'ın eserde ismi belirtilmemiştir. Ailesi kızın evlenmesini istememektedir. Onu eve hapsedmek, erkeklerden uzak tutmak istemektedirler fakat Kız özgürlükçü bir düşünce yapısına sahiptir ve buna şiddetle karşı çıkmaktadır. Bu sahnede görüldüğü üzere teyzeleri kızın evlenmek istediği kişinin ailesini yani damat tarafını kötülemek için çeşitli yollara başvururlar. Küçük Teyze söze başlayıp damat tarafının çok yemek yediğini söyler, bunun üzerine Anne bu durumu müsrif olmak olarak değerlendirir. Daha sonra çok misafir geldiği söylenmesi üzerine Anne onları “havai” olmakla nitelendirir. Küçük Teyze hizmetçilerinin başkalarıyla yarenlik ettiğini söylemesi üzerine Büyük Teyze onları görgüsüz bir aile olmakla suçlar. Neticede Kız ve Damat'ın evlenmelerinin mümkün olmadığı konusunda

karar kılarlar. Burada dikkat çeken kişilerin birbirlerinin sözlerini tamamlayacak şekilde konuşmalarıdır. Adeta gizli bir söz birliği içindedirler.

Eserin başka bir kısmında Kız ailesinden bıkmıştır ve onların ikiyüzlülüğünü, açıklarını meydana çıkarmaktadır:

“KIZ - Siz küçük teyze, geceleri odanızda gizli gizli ne yaparsınız?

K. TEYZE - (Hıçkırır.) İbadet ederim.

KIZ - Başka

K. TEYZE - (Korkuyla büzülür.) Dua ederim.

KIZ - Başka?

K. TEYZE - (Sesi kısılmıştır.) Uyurum.

KIZ - Başka?

(Küçük Teyze'nin ağzı oynar ama sesi çıkmaz.)

KIZ - Ben söyleyeyim.

K. TEYZE - Söyleme.

KIZ - İçki içersiniz.

B. TEYZE, ANNE - Haa-yır!” (Özakman, 2000, 109).

Bu parçada Kız küçük teyzesine geceleri ne yaptığını sormaktadır. Küçük Teyze sırayla “ibadet ederim, dua ederim, uyurum” gibi cevaplar vermektedir. Küçük Teyze'nin bu cevapları vermesinin sebebi Kız'ın açıklarını meydana çıkarmak için sürekli başka ne yaptığını sorması sebebiyledir. Kız sonunda onu içki içmekle itham eder, bu durumu kadının kardeşleri kabul etmezler ama gerçek ortaya çıkmıştır.

Piyenin sonunda ise yazar, Damat'ın Kız'ı alıp gitmesi üzerine gelenekçi aile yapısının savunucuları olan bu üç kardeşin görüşlerinin değişmediğini onların diyaloglarıyla okuyucuya/seyirciye aktarmıştır:

“K. TEYZE - Gittiler.

ANNE - Gittiler ya.

(Yerlerine otururlar.)

B. TEYZE - Çok zor gelecek günler.

ANNE - Çok zor.

K. TEYZE - Evde ilgileneceğimiz kimse kalmadı.

ANNE - Kimi sorguya çekeceğiz?

B. TEYZE - Kimin kılığı ile kıyafeti ile uğraşacağız?

K. TEYZE - Hiç kavga etmeden.” (Özakman, 2000, 131-132).

Piyesteki diyaloglarda dikkat çeken önemli bir husus kişilerin büyük ölçüde kısa cümlelerle konuşmalarıdır. Diyaloglarda konuşma ağırlığı şahıslar arasında dengeli dağıtılmıştır. Bu açıdan yazarın diyalog kurmada başarılı olduğunu söyleyebiliriz.

Piyesteki anlatım tekniklerinden bir diğeri de özetlemedir. Özetleme yazarların uzun süren olayları kısaca vermesini sağlamaktadır: “(...) Özetleme tekniği, gereksiz ayrıntıyı silen, dolayısıyla esere derli toplu bir görünüm kazandıran bir yoldur. Bu yöntemle olaylar ve kişiler, bariz yön çizgileriyle tanıtılır, anlatılır. (...)” (Tekin, 2008, 230).

Kanağiçe'nin ikinci bölümünde geçen Kız'ın arkadaşını annesine ve teyzelerine tanıttığı kısım özetlemeye örnek olarak gösterilebilir. Kız, burada onun geçmişi ve özellikleri hakkında bilgi vermektedir:

“KIZ: (Sakin, Tahir' e) Sen bir dakika dışarıda bekle. (Tahir çıkar) Anneciğim, teyzeciklerim. Çok yorulduunuz, oturmaz mısınız? (Oturmazlar) Siz bilirsiniz. Bu misafir, yemin ederim, erkek olmasına rağmen kötü bir insan değildir. Patronun oğlu. İş arkadaşım. İlkokulda aynı sırada oturmuştuk. Bana İngilizce öğretecek. İçeri giremezse, yarın sabah içeri giderim. Hatta açık saçık bir romanı, burada yüksek sesle okurum. Balkonda güneş banyosu yaparım. Daha kötüsü, içimden Tahir'in boynuna sarılmak geliyor, sarılırım. (Sessizlik) Anlaştık mı? (K. Teyze oturur) Tabii, siz büyüklerim benim namusumu da, kendi namuslarınızı da düşünmek zorundasınız. Ama korkmayın, valla billa hiçbir şey yapmaz. (Anne oturur) Anlaştık değil mi benim tatlı teyzeciğim?” (Özakman, 2000, 100-101).

Piyesteki üçüncü anlatım tekniği ise leitmotivdir. Leitmotiv tekniği yazarın verdiği mesajı güçlendirmek için kullanılır: “ (...) sık sık tekrarlanan söz grubu, herhangi bir dize, yine konu veya kişilerle ilgili olarak tekrarlanan bazı kelimeler(dir) (...)” (Tekin, 2008, 252).

Piyeste leitmotive örnek teşkil edebilecek tek kelime eserin adı olan “kanağiçe” ve onunla benzer anlama gelen “gergef” kelimesidir. Kanağiçe “El işleri için kullanılan seyrek dokunmuş keten bezi” anlamına gelmektedir (Güncel Türkçe Sözlük). Gergef kelimesi ise “Üzerine kumaş gerilerek nakış işlemeye yarar, çoğu dikdörtgen biçiminde olan çerçeve” anlamındadır (Güncel Türkçe Sözlük).

Piyesin başında teyzelerin gergef işlediklerini görürüz (Özakman, 2000, 83). İlerleyen sayfalarda Kız “Artık kanağiçe işlemeyeceğiz.” (Özakman, 2000, 92) demiştir. Ardından “B. Teyze: (Son bir gayretle) Kanağiçe insana azim ve sabır verir.” (Özakman, 2000, 92) demektedir. Devamında ise Kız “Şimdi son derece azimliyim. Kanağiçeye paydos!” (Özakman, 2000, 92) demiştir. Eserde kanağiçe ve bununla bağlantılı olarak gergef, annesinin ve teyzelerinin Kız'a dayattığı geleneksel yaşam şeklini simgelemektedir. Kız'ın kanağiçe işlemek istememesi onun kendisine yeni bir yaşam kurmak istemesinin bir yansımasıdır.

4. Sonuç

Kanaviçe piyesi anlatıcı kullanımı bakımından incelendiğinde eserde yazar anlatıcıdan yararlandığı fakat karakter anlatıcıya yer verilmediği görülmektedir. Bunda piyesin kapalı biçimle yazılmış olması etkilidir. Piyeste yazar anlatıcıdan karakterlerin ruh hâllerini yansıtmak, dış görünüşlerini aktarmak, konuşma tarzlarının nasıl olduğunu göstermek için yararlanılmıştır. Yazar anlatıcının bu şekilde kullanılması olayların ve şahısların daha net bir şekilde sunulmasını sağlamıştır.

Bununla birlikte *Kanaviçe*, kısa bir piyes olmasının bir neticesi olarak anlatım teknikleri açısından çok zengin değildir. Eserde anlatım tekniği olarak tiyatronun egemen tekniği diyalog ön plana çıkmaktadır. Yazarın diyalogları dengeli ve başarılı bir şekilde kurduğu görülmektedir. Şahısların diyaloglarda kısa cümlelerle konuşmaları da dikkat çekmektedir. Bunun yanında eserin bir yerinde özetleme tekniği kullanılmıştır. Ayrıca eserin adı olan “kanaviçe” leitmotiv olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sonuç olarak Turgut Özakman'ın *Kanaviçe* piyesinin anlatıcı ve anlatım teknikleri açısından başarılı olduğunu söyleyebiliriz. Yazarın bu unsurları etkin bir şekilde kullanması eserin değerini arttırmıştır.

Kaynaklar

- And, Metin. *Başlangıcından 1983'e Türk Tiyatro Tarihi*. İstanbul: İletişim Yayınları, 2014.
- Akyüz, Kenan. *Modern Türk Edebiyatının Ana Çizgileri 1860-1923*. İstanbul: İnkılâp Kitabevi, 1995.
- Aslan, Celal. *Sait Faik Öyküsünde Kurgu ve Anlatım Teknikleri*. Ankara: MEB Yayınları, 2011.
- Çağlar, Murat. *Turgut Özakman'ın Oyun Yazarlığı*. Yüksek Lisans Tezi, Çukurova Üniversitesi, 2010.
- Çamurdan, Esen. *Haldun Taner Seyir Defteri*. Ankara: Bilgi Yayınevi, 2006.
- Güncel Türkçe Sözlük. Erişim: 1 Mart 2023. <https://sozluk.gov.tr/>
- Özakman, Turgut. *Toplu Oyunları-5: Duvarların Ötesi - Kanaviçe - Paramparça*. İstanbul: Mitos Boyut Yayınları, 2000.
- Sipahioğlu, Z. Sibel. “Turgut Özakman”, *Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü*. Erişim 27 Şubat 2023, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/turgut-ozakman> 2018.
- Şen, Can. *Körlüğü Zedelemek: Necip Fazıl Kısakürek Tiyatrosu Üzerine Bir İnceleme*. Ankara: Gece Kitaplığı, 2017a.
- Şen, Can. “Edebi Bir Tür Olarak Tiyatroda Anlatıcı Meselesi”. *Bartın Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi* 2/2 (Aralık 2017b): 19-37.

Tanpınar, Ahmet Hamdi. *Edebiyat Üzerine Makaleler* Hazırlayan: Zeynep Kerman. İstanbul: Dergâh Yayınları, 2000.

Tekin, Mehmet. *Roman Sanatı-1 Romanın Unsurları*. İstanbul: Ötüken Neşriyat, 2008.